

**NOORD
KOREA
ONTMASKERD**

OVER LEVEN IN EEN TOTALITAIRE STAAT

JAN VERMEER

NOORD

KOREA

ONTMASKERD

OpenDoors

Copyright © 2023 **Open Doors & Uitgeverij Plateau**

Tweede druk, 2023

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een databank, of doorgegeven in welke vorm dan ook – elektronisch, mechanisch, gekopieerd, gescand of op enige andere wijze – behalve voor korte citaten in recensies of artikelen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

In deze uitgave zijn o.a. foto's gebruikt uit de beeldbanken van Reuters, Shutterstock, Alamy, Unsplash en Open Doors.

De illustraties bij de ervaringsverhalen zijn gemaakt met behulp van Midjourney.

Elke mogelijke gelijkenis met bestaande personen berust op louter toeval.

ISBN 978 90 5804 205 7

NUR 402, 906

Vormgeving: Sander Weeteling, **vonkk.studio**

Omslagafbeelding: Kim Jong-un zwaait, terwijl hij een nationale bijeenkomst en een openbare optocht bijwoont ter gelegenheid van de 110e geboortedag van de stichter van de staat, Kim Il-sung, in Pyongyang, Noord-Korea, 15 april 2022. (© REUTERS)

www.opendoors.nl

www.uitgeverijplateau.nl

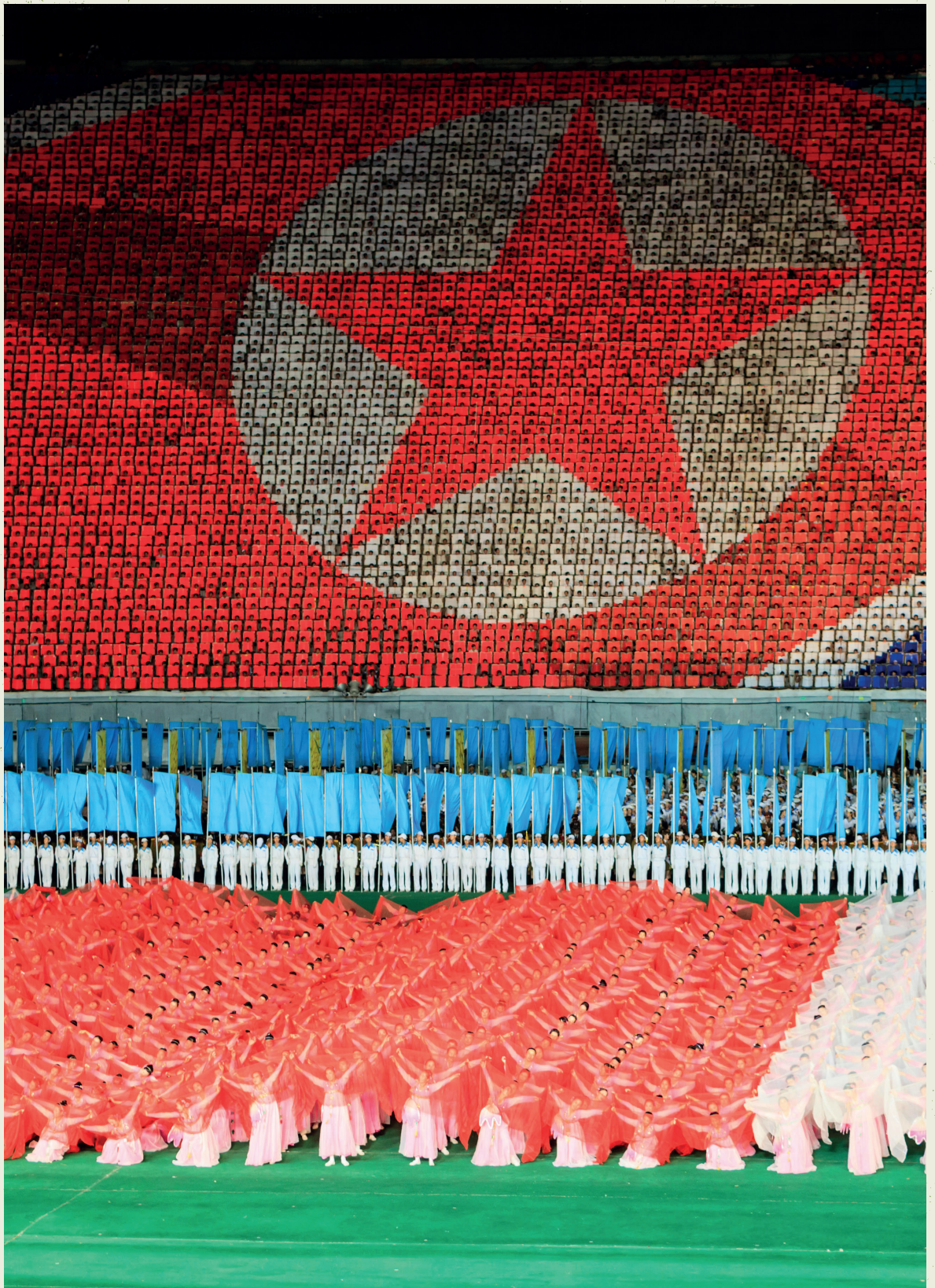

OpenDoors

!D Plateau

INHOUD

VOORWOORD	7
OVER DIT BOEK	12
TIJDLIJN: GESCHIEDENIS KOREA	15
STAMBOOM: FAMILIE KIM	16
1. HET TIJDPERK VAN KIM IL-SUNG	19
2. HET TIJDPERK VAN KIM JONG-IL	35
3. HET TIJDPERK VAN KIM JONG-UN	55
4. EEN GIFTIGE MIX VAN IDEOLOGIEËN	71
5. HONGERSNOOD IN NOORD-KOREA	101
6. CONTROLE IN NOORD-KOREA	131
7. GEVANGENISSEN EN KAMPEN	147
8. VLUCHTEN UIT NOORD-KOREA	183
9. CHRISTENEN IN NOORD-KOREA	207
10. CHRISTENVERVOLGING IN DE 21E EEUW	229
EPILOOG: HOOP VOOR DE MENSEN ACHTER HET MASKER	254
WOORDENLIJST	258
NOTEN	261
GEBRUIKTE LITERATUUR	264
FOTOVERANTWOORDING	267
OVER OPEN DOORS	269

Een massaoptreden in het 1 mei-stadion in Pyongyang.

VOORWOORD

Waar zijn we zojuist geweest? Wat hebben we nu eigenlijk gezien en meegemaakt? Wat was echt en wat was nep? Buitenlandse toeristen die Noord-Korea onder strikte begeleiding bezochten, wat voor de coronapandemie jarenlang kon, zaten juist na hun bezoek aan het land vaak vol vragen.

'De Noord-Koreaanse gidsen brachten ons naar een massaoptreden in het 1 mei-stadion in Pyongyang,' beschrijft een toerist. 'Minstens 25.000 van de 150.000 zitplaatsen werden bezet door jonge mensen met grote boeken in de hand. Op het juiste moment sloegen ze de juiste gekleurde bladzijde open, hielden deze boven hun hoofd en vormden zo een immens grote afbeelding. Tienduizenden mensen traden op: ballerina's, vaandeldragers en gymnasten, gekleed in kleurrijke of militaire kostuums. Halverwege de voorstelling verscheen de afbeelding van een zon. Terwijl een ster omhoogschoot en de Juche-vlam in het dak van het stadion ontvlamde, vielen de dansers op hun knieën. Ze staken hun armen omhoog en brachten eer aan 'de Schitterende Ster', één van de vele titels van voormalig leider Kim Jong-il. Het was prachtig en afschrikwekkend tegelijk.'

Naast beelden van massaoptredens en parades, zoals op het omslag van dit boek, denken mensen bij Noord-Korea al snel aan de dreiging van kernwapens en hackers die internationaal opereren. Maar snappen wij überhaupt iets van wat in Noord-Korea gebeurt? Dit vroeg ik aan Thomas Müller, die zich als onderzoeker voor Open Doors al ruim twaalf jaar bezighoudt met Noord-Korea.

'Vanuit onderzoeksperspectief is Noord-Korea een 'black box', werkelijk raadselachtig,' luidde zijn antwoord. 'Duiden wat er precies in het land speelt, is haast ondoenlijk. En onderzoekers hebben het regelmatig bij het verkeerde eind. Toen de tante van leider Kim Jong-un lange tijd niet in beeld kwam, verklaarden Noord-Koreakenners dat hij haar, net als zijn oom Jang Song-thaek, zou hebben laten executeren. Tot ze na zeven jaar ineens weer verscheen. Dus er wordt ook door serieuze onderzoekers gegist. Momenteel vragen

velen zich af waarom Kim Jong-un zijn negenjarige dochter de laatste tijd regelmatig in beeld brengt. Of het nu gaat om rakettesten of een museumbezoek, hij neemt haar overal mee naartoe. En heeft het meisje nu wel of geen oudere broer?

Volgens Müller vormen mensen in Noord-Korea de belangrijkste informatiebronnen over het land. 'Maar in de afgelopen twee jaar is het uitzonderlijk moeilijk geworden om informatie uit Noord-Korea te krijgen. De grens met China werd al streng bewaakt, maar die bewaking is nog strikter geworden, waardoor het land vrijwel volledig is afgesloten van de buitenwereld. En het is volstrekt onmogelijk dat een onafhankelijke journalist verslag zou kunnen doen vanuit Noord-Korea.'

'HET WAS PRACHTIG EN AFSCHRIKWEKKEND TEGELIJK.'

Noord-Korea staat dit jaar opnieuw boven aan de Ranglijst Christenvervolging, de lijst die de internationale onderzoeksafdeling van Open Doors jaarlijks opstelt met vijftig landen waar christenen het zwaarst worden vervolgd. Een treurig feit. Ook is het deze zomer maar liefst zeventig jaar geleden dat de wapenstilstand tussen Noord- en Zuid-Korea werd getekend, waarbij de gedemilitariseerde zone én de geïsoleerde positie van Noord-Korea ontstond. Dit boek verschijnt op het juiste moment, een tijd waarin het dringend noodzakelijk is om Noord-Korea te ontmaskeren. Ik vind het ontzettend waardevol dat Jan Vermeer de inzichten die hij heeft opgedaan door uitvoerig onderzoek en door interviews met gevluchte Noord-Koreanen via dit boek met ons deelt. Vermeer laat ons daarmee niet alleen zien hoe het systeem in Noord-Korea functioneert en wat het uitwerkt in mensenlevens, hij brengt door zijn brede bronvermelding ook overweldigend veel informatie samen in een zeer leesbaar en vaak aangrijpend relaas.

Ik kies het adjectief 'aangrijpend' bewust. Na alle verhalende boeken die Jan Vermeer en anderen over dit land uitbrachten – boeken die ontroerden – wordt in *Noord-Korea ontmaskerd* een nieuwe laag blootgelegd. Het belichten van de ware aard van dit duivelse regime doet recht aan allen die vreselijk lijden ondergaan in dit land, en met name aan mijn geloofsgenoten. Een stem geven aan hen die niet gehoord mogen worden, dat is een essentieel onderdeel van het werk van Open Doors. Ik beveel deze

De dochter van Kim Jong-un in een televisieprogramma bij een militaire parade in Pyongyang, 2023.

nieuwe publicatie van Vermeer daarom van harte aan.

Hoogleraar Koreastudies Remco Breuker van de Universiteit Leiden zei onlangs tijdens een interview met EenVandaag: 'Als je ziet hoe slecht de mensenrechtensituatie in Noord-Korea is, verwacht je eigenlijk veel meer internationale verontwaardiging. En die is er niet.'

Wat ben ik daarom blij dat Vermeer ons in dit boek helpt om achter het masker van Noord-Korea te kijken. Ik hoop oprecht dat je net als ik, opnieuw of voor het eerst, verontwaardigd raakt over de barre toestanden in het land. Bovenal wens ik dat je hart zal uitgaan naar het onvoorstelbaar zwaar onderdrukte Noord-Koreaanse volk. En dat het jou aanzet om te doen wat jij kunt op jouw plek, om in dat lot verlichting of een keer te brengen.

Dank dat je dit boek wilt lezen.

Maarten Deeg

Directeur Open Doers Nederland

OVER DIT BOEK

Al jaren ben ik nauw betrokken bij het land Noord-Korea en haar inwoners. Ik interviewde tientallen vluchtelingen, las vele boeken en verdiepte me in onderzoeksrapporten die Noord-Korea systematisch in kaart brengen. Met behulp van uitgeverij Plateau is geprobeerd om van *Noord-Korea ontmaskerd* een informatief maar toegankelijk boek te maken, met illustraties, infographics en andere visualisaties.

In de eerste drie hoofdstukken van het boek kijken we naar de drie Kims die het land hebben geleid: Kim Il-sung, zijn zoon Kim Jong-il en zijn kleinzoon Kim Jong-un (de huidige leider). Hun levensverhaal is het verhaal van Noord-Korea. Ook wijd ik een apart hoofdstuk (hoofdstuk 4) aan de giftige mix van ideologieën die ervoor zorgt dat Noord-Korea zo'n heftig en moeilijk land is om in te leven.

Vervolgens richten we het vizier op leven en overleven in Noord-Korea. We concentreren ons op de impact van de hardnekkigste vijand van Noord-Koreaanse burgers: chronische honger (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 6 bestuderen we hoe 'Big Brother' in de praktijk functioneert. Met andere woorden: hoe worden Noord-Koreanen van wieg tot graf in de gaten gehouden?

Daarna, in hoofdstuk 7, komen we terecht bij het gruwelijke gevangenisstelsel waar Noord-Korea om bekend staat. Hierin bekijken we onder meer de verschillende soorten gevangenis en werkkampen.

Een hoofdstuk verder richten we ons op Noord-Koreaanse vluchtelingen. Hoe ontsnap je uit een gesloten land als Noord-Korea? Waarom eigenlijk? Wat doe je als je eenmaal ontsnapt bent? En waarom zijn er tegenwoordig zoveel minder vluchtelingen dan voorheen? Dat is de inhoud van hoofdstuk 8.

Aan het eind van het boek wijden we twee hoofdstukken aan christenen. Dit heeft twee redenen. Ten eerste is godsdienstvrijheid een belangrijke schakel om te meten hoe het is gesteld met de mensenrechtensituatie in het land. Ten tweede blijkt uit onderzoek van onder meer de Verenigde Naties dat christenen duidelijk gebrandmerkt zijn als staatsvijanden en dat ze daarom extra aandacht krijgen van het Noord-Koreaanse opsporingsapparaat.

In hoofdstuk 9 kijken we eerst naar de geschiedenis van het christendom in het land. Hierin zien we dat Korea erg ontvankelijk is en was voor het christelijk geloof,

Reusachtige beeltenissen van vader Kim Il-sung en zoon Kim Jong-il.

maar dat met name de elite hier niet op zat te wachten. Vandaar dat er direct veel strijd was tussen zendelingen en Koreaanse gelovigen enerzijds, en de gevestigde orde anderzijds. Kim Il-sung pakte de christenen hard aan na 1945. Hij slaagde erin de zichtbare kerk volledig te laten verdwijnen.

In het laatste hoofdstuk bestuderen we de vervolging van christenen sinds Kim Il-sungs overlijden. In dezelfde periode groeide de ondergrondse christelijke beweging hard, maar nam ook de onderdrukking toe. In dit laatste deel van het boek komen onder meer christenen aan het woord die zijn gearresteerd en/of gevlucht vanwege de vervolging. Ook horen we van voormalige spionnen hoe zij te werk gingen om illegale gelovigen op te sporen en uit te schakelen.

Het is goed om te weten dat de details in dit boek soms heftig zijn. Toch hoop ik dat het boek een verrijking is voor iedereen die het Noord-Koreaanse volk een warm hart toedraagt.

Jan Vermeer

De Juche-toren in Pyongyang.